

Kuntouttavan päivätoiminnan, tuetun asumisen, kotihoidon ja palveluasumisen myöntämisen perusteet (Taulukot 1 - 5):

Kuntouttavan päivätoiminnan tarkoituksena on tukea asiakkaan kotona asumista, edistää sosiaalista kanssakäymistä, ylläpitää ja edistää kokonaisvaltaista toimintakykyä ja päivittäisistä toiminnoista suoriutumista. Lohjan kaupungissa kuntouttavan päivätoiminnan tarve arvioidaan säännöllisesti ja palvelu myönnetään määräajaksi kerrallaan.

Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Tuetulla asumisella tarkoitetaan asumisen tukemista sosiaalihojauksella ja kotiin annettavilla palveluilla ja se on luonteeltaan pääosin väliaikaista.

Kotihoito tukee asiakkaan kotona asumista, terveyttä ja toimintakykyä sekä tuottaa hyvää ja turvallista hoivaa, hoitoa ja huolenpitoa elämän eri vaiheissa. Tilapäinen kotihoito on lyhytaikaista tai satunnaista (yleensä enintään 4 viikkoa) kuntoutumista tukevaa hoitoa ja palvelua, jolla tuetaan asiakkaan sen hetkistä toimintakykyä ja hyvinvointia. Säännöllinen kotihoito on asiakkaan tarpeiden mukaista toimintakykyä parantavaa tai ylläpitävää ja kuntoutumista tukevaa, hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista hoitoa. Kotisairaanhoido sisältyy asiakkaalle annettavaan kotihoitoon lääkärin antamien ohjeiden ja valvonnan mukaisesti.

Kotihoitoa järjestetään sekä perinteisinä kotikäynteinä että etähoitokäynteinä. Etähoito on tabletilla tapahtuvaa kuva- ja äänivälitteistä hoivapalvelua, jossa Lohjan kaupungin kotihoidon työntekijä ottaa asiakkaaseen etäyhteyden kuvapuheluna etukäteen sovittuina ajankohtina. Etähoidosta käytetäänkin jatkossa termiä kuvapuhelinpalvelu, joka on aina asiakkaan tarpeista lähtevää ja hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista toimintaa. Kotihoito arvioi, mitkä käynnit tehdään perinteisinä käynteinä ja mitkä kuvapuheluin. Lisäksi asiakkaiden lääkehoidon toteutumisessa hyödynnetään lääkeautomaatteja niiden asiakkaiden osalta, jotka soveltuvat ko. palveluun.

Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluasumisen kevein muoto on tavallinen palveluasuminen, jonka tarve arvioidaan aina yksilöllisesti, sekä todetaan, etteivät kotiin annettavat palvelut tue hänen selviytymistään omassa kodissaan. Tehostetussa palveluasumisessa palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, vaatehuolto-, ateriat-, hygieniat- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Asiakkaalla on vuokrasopimus, ja hän maksaa vuokran lisäksi saamistaan palveluista. Tehostettuun palveluasumiseen siirtyminen on avohuollon palveluista viimesijainen vaihtoehto ja lähtökohtana on, että kaikki mahdolliset kotona asumista tukevat palvelut ja asiakkaan mahdollisuus selviytyä kotiin annettavien palvelujen turvin on selvitetty ennen tehostettuun palveluasumiseen siirtymistä.

Palveluasumista myönnettäessä huomioidaan asiakkaan palvelutarpeen ja kiireellisyyden lisäksi mahdollisuuksien mukaan asiakkaan toiveet. Asiakkaalle

tarjotaan palveluasumisen paikka sen vapautuessa. Lohjan kaupunki osoittaa palveluasumisen paikan, joka tulee vastaanottaa kohtuullisessa ajassa (enintään kolmen vuorokauden kuluessa) ja muuton tulee tapahtua viikon kuluessa paikan vastaanottamisesta. Mikäli asiakas tai hänen omaisensa kieltäytyy vastaanottamasta osoitettua palveluasumisen paikkaa, ei ole mahdollista odottaa vaihtoehtoista paikkaa. Kyseisessä tapauksessa asiakkaalle myönnetty palveluasumisen paikka raukeaa ja hakeminen käynnistetään tarvittaessa uudelleen.

Lohjan kaupungissa ikääntyneiden palveluiden järjestäminen pohjautuu lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali - ja terveyspalveluista 980/2012 (vanhuspalvelulaki), sosiaalihuoltolakiin 1301/2014, terveydenhuoltolakiin 1326/2010, ikääntyneiden palveluiden kehittämisohjelmaan vuosille 2018 – 2025, sekä Lohjan sosiaali - ja terveyslautakunnan toimintaohjeisiin

Taulukko 1. Kuntouttavan päivätoiminnan myöntämisen perusteet

Avun tarve	- Asiakkaalla on tilapäistä tai säännöllistä avun, tuen, hoivan tai ohjauksen tarvetta päivittäisissä toiminnoissa esim. tehostetun kotikuntoutuksen jälkeen - Asiakas tarvitsee tukea, ohjausta ja kannustusta toimintakykynsä ylläpitämiseen ja edistämiseen sekä sosiaaliseen kanssakäymiseen
Toimintakyky	- Asiakkaan fyysinen, psyykkinen, kognitiivinen tai sosiaalinen toimintakyky on heikentynyt tilapäisesti tai pysyvästi - Toimintakyvyn heikkeneminen vaikeuttaa asiakkaan osallistumista avoimiin kolmannen sektorin ryhmätoimintoihin ja liikuntapalveluihin - Asiakkaalla on muistisairaus - Asiakas on mielenterveys- tai päihdekuntoutuja
Toiminta kyvyn mittarit	- Rava yli 1,5 ja /tai - MMSE enintään 26/30
Muut perusteet	- Asiakas asuu omassa kodissaan ja kuntouttava päivätoiminta edistää hänen kotona selviytymistään - Erilaiset liikunta- ja harrastemahdollisuudet sekä kolmannen sektorin palvelut ja vapaaehtoistyö on selvitetty ja asiakas ei pysty niihin osallistumaan ja/tai se ei ole riittävää hänen kotona selviytymiselle - Palvelu tukee omaishoitajan jaksamista tarjoten hänelle lepoa hetkiä ja omaa aikaa tai mahdollistaen omaishoitajan työssäkäynnin

Taulukko 2. Tuetun asumisen myöntämisen perusteet

Avun tarve	- Asiakas tarvitsee toimintakykyyn liittyen, sosiaalisin ja/tai taloudellisin perustein tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä sosiaaliohjauksen tai muiden kotiin annettavien palveluiden keinoin
Toimintakyky	- Asiakkaan sosiaalinen ja mahdollisesti myös fyysinen, psyykinen ja kognitiivinen toimintakyky on heikentynyt tilapäisesti tai pysyvästi
Toimintakyvyn mittarit	- Rava yli 1,5 ja /tai - MMSE enintään 26/30
Muut perusteet	- Asiakas tarvitsee sosiaalisin ja taloudellisin perustein tilapäisen asumisratkaisun esim. putki- tai hissiremontin ajaksi - Asiakas tarvitsee tilapäisen asumisratkaisun toipilasaikana, mikäli koti ei mahdollista kotona asumista

Taulukko 3. Kotihoidon myöntämisen perusteet

Avun tarve	– Asiakkaalla on tilapäistä (esim. toipilasvaihe, saattohoitotilanne, omaishoitaja on kykenemätön hoitamaan asiakasta) tai säännöllistä avun, tuen, hoivan ja hoidon sekä ohjauksen tarvetta päivittäisissä perustoiminnoissa suoriutumisessa mm. peseytyminen, pukeutuminen, ravitsemuksen turvaaminen, tarvittaessa ympärivuorokautisesti – Asiakkaalla on tilapäinen tai säännöllinen tarve sairaanhoidollisille toimenpiteille ja terveydentilan seurannalle, lääkehoidon järjestämiselle, lääkkeiden vaikutusten seuraamiselle (kotisairaanhoito)
Toimintakyky	– Asiakas ei suoriudu itsenäisesti päivittäisistä toiminnoista – Asiakkaan fyysinen, psyykkinen, kognitiivinen tai sosiaalinen toimintakyky on heikentynyt tilapäisesti tai pysyvästi – Asiakkaan muisti voi olla alentunut, mutta hänellä ei ole taipumusta karkailla – Asiakkaalla voi olla hallittavissa olevia käytösoireita
Toiminta- kyvyn mittarit	- Rava yli 1,5 ja /tai - MMSE enintään 26/30
Muut perusteet	– Asiakkaan omaisten apu, vapaaehtoistyön ja tukipalveluiden mahdollisuudet auttaa kotona selviytymisessä on kartoitettu tai ne ovat jo käytössä eikä apu ole riittävä – Omaishoitajan, perhehoitajan ja hoidettavan tueksi tarvittaessa – Asiakkaan kuntoutumismahdollisuudet esim. kotikuntoutus, kuntouttava päivätoiminta tai muu kuntoutus on kartoitettu tai ne ovat olleet käytössä eivätkä tue enää yksistään kotona selviytymistä riittävästi – Mikäli kodin muutostyöt eivät tue omassa kodissa itsenäistä selviytymistä, asiakas ohjataan hakemaan soveltuvaa esteetöntä asuntoa, jonne tarvittavat kotihoidon palvelut järjestetään – Asiakas/omainen sitoutuu käyttämään hoitoon tarvittavia apuvälineitä, mikäli niiden käyttäminen on asiakkaan hoidon kannalta oleellista ja niiden käyttö on edellytys asiakkaan ja työntekijän turvallisuuden takaamiselle hoitotilanteissa. Näitä välineitä ovat esimerkiksi sähkösäätöinen hoitosänky, nosto- ja siirtolaite, sähkölukko, erilaiset turvalaitteet ja kuvapuhelin – Työntekijän koskemattomuuden ja turvallisuuden tulee toteutua kotikäynnin aikana. Palvelutarpeen arvioinnissa ja kotihoidon palveluita myönnettäessä ja palvelu- ja hoitosuunnitelmaa tarkennettaessa on huomioitava mahdolliset asiakkaan tai hänen läheistensä uhkaavaan käyttäytymiseen, päihteiden käyttöön, tupakointiin, kotieläimiin tai asiakkaan kodin olosuhteisiin liittyvät

Taulukko 3. Kotihoidon myöntämisen perusteet

	riskitekijät. Jos kotihoidon toteuttamisen arvioidaan olevan hoitavalle henkilökunnalle hallitsematon työturvallisuusuhka ja asiakas ei suostu tai kykene muuttamaan hoito-olosuhteita, kotihoito voidaan lopettaa ja/tai asiakas ohjataan hänen tarpeitaan vastaaviin muihin palveluihin (esim. mielenterveys- ja päihdepalvelut) – Asiakas/omainsen ei voi valikoida hoitohenkilökuntaa. Kotihoidon henkilöstö on pätevää ja ammattitaitoista ja heidän soveltuvuutensa työhön on työnantajan toimesta tarkistettu. Kotihoidon palvelut eivät ole mahdollisia: - Asiakkaille, jotka tarvitsevat vain lääkkeiden annostelussa apua ja lääkehoidon toteuttamisen vastuu on joko asiakkaalla tai omaisella - Asiakkaille, jotka tarvitsevat ainoastaan apua suihkuun ja siivoukseen tai muuhun kodinhoidolliseen tehtävään - Sairaanhoidollisiin toimenpiteisiin (esim. ompeleiden poisto, rokottaminen, haavahoito tai verinäytteiden otto) asiakkaille, jotka pääsevät asioimaan kodin ulkopuolelle. Kotihoidon palvelujen päättäminen: - Asiakkaan terveydentila paranee ja hän ei tarvitse enää kotihoitoa - Asiakas ymmärtää oman tilanteensa ja kieltäytyy kotihoidosta - Asiakas tai hänen omaisensa käyttäytyy käyntien aikana aggressiivisesti tai muutoin epäasiallisesti henkilökuntaa kohtaan, eikä palautteesta huolimatta muuta käyttäytymistä - Asiakas ei sitoudu suunnitelmassa sovittuihin palveluihin - Palvelujen tarve kasvaa pysyvästi yli 70 tuntia/kk tai käyntimäärä ylittää pysyvästi 5 - 6 käyntiä vuorokaudessa ja asiakkaan hoidon laatua ja turvallisuutta ei kyetä enää kotiolosuhteissa varmistamaan. Tällöin hoidon tarvetta arvioidaan moniammatillisesti tarkoituksenmukaisen ja turvallisen hoidon takaamiseksi.
--	--

Taulukko 4. Tavallisen palveluasumisen myöntämisen perusteet

Avun tarve	– Asiakkaalla on fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen tai sosiaalisen toimintakyvyn alentumista, mutta avun tarve on pääsääntöisesti päiväaikaista – Asiakas ei tarvitse ympärivuorokautista valvontaa, mutta avun saaminen esimerkiksi yöllä turvataan tarvittaessa hoitajakutsujärjestelmän avulla – Asiakas ei saa tarvitsemaansa tukea kotiin annettavilla palveluilla – Tarve arvioidaan aina yksilöllisesti
Toimintakyky	– Asiakas selviytyy päivittäisistä toiminnoistaan pääsääntöisesti yhden henkilön avustamana tai apuvälineen avulla – Asiakkaan fyysinen, psyykkinen, kognitiivinen ja sosiaalinen toimintakyky on heikentynyt – Asiakkaan muisti voi olla alentunut, mutta hänellä ei ole taipumusta karkailla – Asiakkaalla voi olla hallittavissa olevia käytösoireita
Toiminta- kyvyn mittarit	Rava yli 2,5 ja /tai MMSE enintään 23/30 Tarvittaessa GDS 15 seula
Muut perusteet	– Asiakkaan läheisten apu, vapaaehtoistyön ja tukipalveluiden mahdollisuudet auttaa kotona selviytymisessä on kartoitettu tai ne ovat jo käytössä eikä apu ole riittävä – Asiakkaan kuntoutumismahdollisuudet esim. kotikuntoutus, kuntouttava päivätoiminta tai muu kuntoutus on kartoitettu tai ne ovat olleet käytössä eivätkä tue enää kotona asumista riittävästi – Asunnon huono kunto tai toimimattomuus ei ole peruste palveluasumisen myöntämiselle – Kotihoidon palvelut ja/tai omaishoito tai perhehoito ovat olleet käytössä ja/tai ne on todettu riittämättömiksi

Taulukko 5. Tehostetun palveluasumisen myöntämisen perusteet

Avun tarve	– Asiakkaalla on fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen tai sosiaalisen toimintakyvyn alentumista niin paljon, että hän tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa – Asiakkaan avuntarve on myös yöaikaista – Asiakas tarvitsee toisen henkilön apua lähes kaikissa päivittäisissä toimissa useita kertoja päivässä mm. hygieniä, lääkehoito, ruokailu ja wc-käynnit. – Asiakkaalla ei ole lääketieteellistä tai asiakas- tai potilasturvallisuuteen liittyvää syytä pitkäaikaiseen laitoshoitoon (L1351/2014 § 14 a)
Toimintakyky	– Asiakkaalla on vähintään yhden auttajan ja/tai apuvälineen tarve liikkumisessa tai hän ei kykene liikkumaan – Asiakkaan fyysinen, psyykkinen ja/tai sosiaalinen toimintakyky tai muisti on merkittävästi heikentynyt – Asiakkaalle aiheutuu vaaratilanteita kotona tai kodin ulkopuolella eikä riskejä voida lieventää hoivaan osallistuvien avulla eikä teknologisilla välineillä – Asiakkaalla on käytösoireita, jotka eivät ole hallittavissa muutoin kuin ympärivuorokautisen hoivan/hoidon avulla
Toimintakyvyn mittarit	- Rava vähintään 3 ja/tai MMSE enintään 15/30 - Tarvittaessa GDS 15 seula
Muut perusteet	- Asiakkaan läheisten apu, vapaaehtoistyön ja tukipalveluiden mahdollisuudet auttaa kotona selviytymisessä on kartoitettu tai ne ovat jo käytössä, eikä apu ole riittävä - Asiakkaan kuntoutumismahdollisuudet esim. kotikuntoutus, kuntouttava päivätoiminta tai muu kuntoutus on kartoitettu tai ne ovat olleet käytössä eivätkä tue enää kotona asumista riittävästi - Asunnon huono kunto tai toimimattomuus ei ole peruste tehostetun palveluasumisen myöntämiselle - Kotihoidon palvelut esim. käynti 5 -6 kertaa vuorokaudessa sisältäen yöhoidon ja tukipalvelut ja/tai omaishoito, perhehoito tai tavallinen palveluasuminen ovat olleet käytössä ja/tai ne on todettu riittämättömiksi